

ת.ד 102 בני ברק
פקס: 03-5055919
9139191@gmail.com

זכר מאמינים

גליון שבו עי מבית 'בני אמונים'

הג הפסח תשפ"ב שנה ט | גליון מס' 429

פניני אמונים

פניני תפלה בפרשה

פרתחו שערים

דבר מוסד ונשיא 'בני אמונים'

'ושאינו יודע לשאול' - את פתח לו'

בסדר ההגדה אנו קוראים על ארבעת הבנים ואת מה שיש לומר לכל אחד מהם. לכל אחד משלשת הבנים הראשונים נתנת תשובה בהתאם לשאלתו, אך האחרון שבהם הוא "שאינו יודע לשאול", על כן: "את פתח לו" - אל תמתין לשאלתו, אלא אתה מיזמתך עמד וספר לו את ספור האמונה של העם היהודי לדורותיו - ספור יציאת מצרים.

כשם שספור יציאת מצרים מרכיב משניים - מספר ושומע, כך שבחו של הבורא יתברך נשלם מאמירת ברכה ועניית אמן גם יחד. כפיתוח (תהלים לד ד): "וגרוממה שמו יחדו". גם כאן יש מברך המחפש מי שישאל את ברכתו באמן, אך יש "שאינו יודע לשאול" - אם מפני שאינו מבין את חשיבות הענין ואם מחמת אי נעימות.

עליה, המבין את חשיבות האמן, מוטלת החובה: "את פתח לו", עמד והצע לו: "יהודי יקרו אשמח לענות אמן אחר ברכותיך!"

תן דעתך לעבדה שגם מי שאינו נגש אליה לבקש שתענה אמן אחר ברכותיך, זקוק לברכות משלמות ולפתיחת שערי ברכה.

יסוד זה נרמז גם מכך שבפתח ליל הסדר אנו מכריזים: "כל דכפין ייתי ויכלול"

בכך אנו הולכים בדרך של אברהם אבינו שראה פשליחות את הפצת האמונה בעולם באמצעות מצות הכנסת אורחים. וכפי שכתב רש"י (בראשית כא לג) שאברהם אבינו היה פונה לאורחיו ומלמדם: "ברכו למי שאכלתם משלו. סבורים אתם שמשלי אכלתם, משל מי שאמר והיה העולם אכלתם".

יהי רצון שמוחג האמונה נזכה לשאב מעינות של אמונה בעבורנו ובעבור צאצאינו, שלא תמוש אמן מפנינו ומפי זרענו עד עולם.

בקריתא "וגרוממה שמו יחדו",

ובברכת פסח פשר ושמה,

213 מחולקת 298

להכשל בלשונו ולהחטיא את המטרה חלילה. אלא מוטב שיכון האדם בכל הברכות במדה שוה, ובד בבד יבקש מהקדוש ברוך הוא, שמתוך שהכל גלוי וידוע לפניו ישלח לו רוח והצלה בכל הנצרך לו.

לכך פון הרבי מרימינוב: מי שמבין שהוא 'אינו יודע לשאול' ולבקש בתפלתו על עניניו הפרטיים, ומתוך כך הוא מבקש באופן כללי שיעזר לו ה' בכל עניניו, מעלתו גדולה משאר המתפללים ('מהר"י מפעלאז' מהדורה שניה עמ' קע).

'שמונה עשרה' בהגדה של פסח

"מגיד" - אומרים ההגדה מהא לחמא עניא' עד 'גאל ישראל'"

הרמ"א מגדיר את אמירת ההגדה כתפלה, ואלו דבריו (דרכי משה תעג יב): "ספור ההגדה הוי כמו תפלה, שאנו מספרים כבוד האל ושבחיו יתעלה". יש שכתב לאור זאת שלפיכך תקנו לברך בתוך סדר ההגדה 'שמונה עשרה' ברכות, וכדלהלן (ראה הגדת 'תולדות אדם' לבעל ה'חיי אדם' ב'יורה ד'):

א. ברכת קדוש היום; ב. 'שהחנינו'; ג. 'בורא פרי האדמה' על הכרפס; ד. ברכת 'אשר גאלנו'; ה. ח. ארבע ברכות 'הגפן' על ארבע כוסות; ט. 'על נטילת ידים' לפני הסעודה; י. ברכת 'המוציא'; יא. ברכת 'על אכילת מצה'; יב. ברכת 'על אכילת מרור'; יג. טו. ארבע ברכות שבברכת המזון; יז. ברכת 'מלך מהלל בתשבחות' בסיום ההלל; יח. ברכת 'מעין שלוש' (קנטרס עולת יצחק) [לר"י לאנדא] בעניני פסח עמ' כג).

יש שבאר באופן אחר את סבת רובי הברכות בלילה זה:

רבנו בחי' (דברים ח י) כותב שכאשר מקפיד האדם לברך את ברכותיו כראוי משפיעים עליו משמים שפע ברכה, ואף "התבואה והפרות מתברכים ומתרבים". רמז לכך למד המטא משה' (ס"ט שנה) מלשון הפסוק (משלי י כב): "ברכת ה' היא תעשיר", כלומר: ברכות הנאמרות כראוי משפיעות עשירות לאדם. מעתה, לפי שאמרנו חכמים (ר"ה יז א) שבפסח נדונים על התבואה, מרבים אנו ברכות בליל פסח כדי שבכך תתברך תבואתנו ופרנסתנו, וישפע עלינו שפע ברכה ממרום ('מאמרי יו"ט ו'חג המצות' [לרא"י פולמן] עמ' כד).

סגלת ההגדה -

כשהיא נאמרת בשמחה

"מגיד" - אומרים ההגדה מהא לחמא עניא' עד 'גאל ישראל'"

דברים מעוררי לב על מעלת אמירת ההגדה בכונה ובשמחת הלב, כתב המקביל רבי יוסף מזובנא, רבו של רבי צבי הירש ק"י דנובר בעל 'קב הישר':

"ובכל דור ודור בליל פסח, כל האומר שבח ויציאת מצרים והספור של ההגדה בחדוה ובשמחה, בלי שום לב רגז ובלי עצלות בדמיון משא חס ושלום, אלא בכונה ובשמחת הלב, זהו אשר כפני השכינה פרוסות עליו תמיד להצילו בכל מקומות ובכל דרכים, וזוכה להעשות לו נסים. אבל מי שההגדה נעשה לו למשא, שאומר בעצלות ובלי שמחת הלב, אזי אינו זוכה להעשות לו נס כשהוא במקום הספנה" ('יסוד יוסף' פרק פה)

אמירת ההגדה - סגלה לבנים

"ושאינו יודע לשאול" - את פתח לו, שגאמר (שמות יג ח): 'והגדת לבנך ביום ההוא לאמר בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים'."

ה'אור החיים' הקדוש (שמות יג ח) גלה כי במלים: "והגדת לבנך" נרמז שקיום מצות ספור יציאת מצרים בליל הסדר הוא סגלה להפקד בבו זכר. וכך כתב: "ואפשר עוד שרמז באומרו: 'והגדת לבנך' שאם יגיד הגדה האמורה בענין, יזכה ה' שיגיד לבנו".

המשפיע רבי אלימלך בידרמן מביא שיש נוהגים ללמד את דברי האור החיים הללו לאחר ליל הסדר, ומעיד על פמה שנהגו כן וזכו להפקד בזרע של קמא ('הגדה של פסח באר החיים' עמ' קעז).

'שאינו יודע' טוב מהיודע

"ושאינו יודע לשאול" - את פתח לו"

האדמו"ר רבי צבי הירש מרימינוב היה רגיל לומר כי מעלת הבן 'שאינו יודע לשאול' גדולה מיתר הבנים. וכך באר זאת האדמו"ר רבי יהושע מבעלאז:

רבים נוהגים, שכאשר הם זקוקים לישועה בענין מסים, הרי הם מבקשים על כך בתפלת 'שמונה עשרה' בברכה השיכת לענין זה. כך לדוגמה - החולה מבקש ברפאנו, והזקוק לפרנסה בברך עלינו. ברם, מקבלנו מתלמיד ה'בעל שם טוב' שאין לנהוג כן, לפי שמתוך כך עלול המתפלל

'קדיש יתום' בעצומו של ליל הסדר

מהצבא ומינתי למפקד משטרה. עד פה לא זכרתי את מוצאי, אולם עתה, ככל שהתקדמתי בקריאת ההגדה הלך זכרוני והתבהר. נזכרתי באבי שנפטר בהיותי בן עשר, כיצד ערף הוא את הסדר' ממש כמוכם. לא הבנתי דבר ממה שקראתם, אך כל מלה ומלה הגדילה והעצימה בלבי את הגעגועים לעבר. הזכרונות המדחקים צפו ועלו, ולפתע נזכרתי ברגעי הפרדה מאמי, כיצד היא זעקה לי מפורחק כשאני מחרה מחזיק אחריה: 'שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד'.

אני נזכר קצת במלים האחרונות שהיא אמרה לי בטרם נתלשתי מחיקה: 'כשתזכה להחליף מידיהם של הערלים, בודאי כבר אנוח על משכבי. מבקשת אני מך שבהזדמנות הראשונה תפנס לבית פנסת יהודי ותאמר אחרי קדיש'.

אנא, אבקש מכם שתלמדוני את סדר הקדיש. אמר אותו בפניכם ואחר אלף עוד הלילה לבית הקברות היהודי. אספר לאמי שמלאתי את בקשתה, ולאחר מכן אשים קץ לחיי האמללים'.

סביב השלחן שררה שתיקה עמקה. שתיקה שעצב והתרגשות נמלוו בה. ר' זאב היה הראשון שהפר את השתיקה כאשר אמר באמץ ובקול בוטח:

"קירי, אינך זקוק לטרח כדי לשים קץ לחייה... אמנם פן, הלילה הזה כבר הושם קץ לחייו האמללים של המפקד גריגורי אינוב'. הוא אינו קים יותר. במקומו נולד יהודי חדש, אשר כפי שאבותינו במצרים התחילו בלילה זה חיים חדשים, גם הוא מתחיל הערב בחיים חדשים'."

"הבה נשתה כוס יין לחיי ידידנו הנולד מחדש", קרא ר' זאב לבני ביתו, ובכף החזיר את השמחה והעליצות לפניהם.

הדברים הבוטחים הפיחו רוח חדשה בלב האורח. ר' זאב פתח לפניו סדור וקרא עמו את סדר הקדיש, כאשר מגן המסכים עונים אחריו 'אמן' ו'הא שמה רבא' בהתרגשות.

לאחר הסדר' הסתגרו השנים בחדר צדדי, שם בלו בשיחה ארכה ונוקבת עד אשר האיר הבקר.

בעצומם של ימי חל המועד התבשרו בני העירה על העלמותו של המפקד החדש. השמועות רצו ופרחו, אולם ר' זאב ומשפחתו לא דאגו; הם היו היחידים שיזעו את הסוד כי המפקד הרוסי הגוי אכן נעלם מעינתם, אולם הוא נולד מחדש אי שם כיהודי פשוט.

פרדס ההגדה השלם עמ' רלו

האחרונות לחג, והנה הופיע מולו המפקד. ר' זאב נעמד דם, והמפקד גער בו בבת שחוק: "מה ארע שאתה מתעלם ממני?!"

ר' זאב השיב והתנצל כי מחו היה טרוד בהכנות לחג הפסח הקרוב וכו'.

לשמע הדברים נעצר המפקד מהלכו ואמר לר' זאב: "האם חג הפסח זהו החג שיש בו את 'ליל הסדר'? אם כן, אני מבקש שתזמין אותי להיות אצלך ב'ליל הסדר'!"

ר' זאב לא ידע מה להשיב; וכי חסר לו שגוי יסב לשלחן בלילה קדוש זה? אלא שדבר מה במבטו של המפקד הפציר בו להענות בחיוב: "אין בעיה", הוא אמר, "מחר בערב אשלח את בני לקרא למפקד לסעד אתנו בשלחן הסדר'."

ליל הסדר בביתו של ר' זאב נחג בפאר והדר. ר' זאב הושיב את המפקד לצדו, ומסביב לשלחן ישבו כל בני משפחתו הענפה, בניו וחתניו עם צאצאיהם. לארף כל סדר ההגדה חש ר' זאב בעננה השורה על פני אורחו, אולם הוא תלה זאת בקשי שלו להסתגל לסדר ההגדה הארוך ובהמתנתו לשלחן עורך, שבו יאכל כדבעי.

אלא שגם בשלחן עורך נותר המפקד רציני ומרהר, ואף בקשי נגע במנח על צלחתו. "מה קרה", התענין המארח בחביבות, "האם הדגים שלנו אינם ערבים לחכו של המפקד?"

מה רבה היתה הפתעתם של המסבים כשלתע פרץ המפקד בבכי מר.

ר' זאב ובני משפחתו השתתקו והביטו במתח במתרחש. הם המתינו עד שהמפקד ירגע מבכיו, אלא שאז צפתה להם הפתעה נוספת: המפקד קם ממקומו, ולאחר שהרהר לרגע כמתאמץ להזכר, זעק פתאום במבטא רוסי כבד: "שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד!"

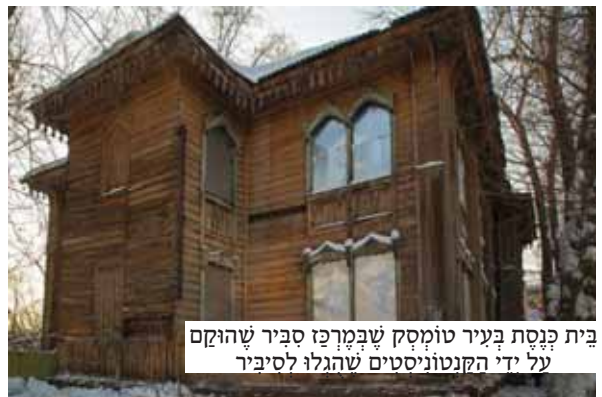
בטרם הספיקו להגיב, קם המפקד ממקומו והחל לספר את קורות חייו:

"קנטוניסט אני. בהיותי בן אחת עשרה נחטפתי מידיה של אמי האלמנה והעברתי לביתו של אכר גס רוח כדי ש'חונכני' להיות 'רוסי טוב'. בביתו של האכר חליתי במחלה קשה, וכשהחלמתי מננה שכחתי את כל עברי. כשגדלתי גיסת לי לצבא, שם עליתי מדרגה לדרגה עד שמניתי למפקד בכיר.

אף על פי שלמיטב ידיעתי הייתי בנו של האכר, משום מה היתה בי תמיד אהדה ליהודים. אהדה זו גרמה לי להגן עליהם מפני המתקוממים עליהם, ובשל כך סלקתי

היה זה לפני למעלה ממאה שנה. באותה התקופה החלו צעירים רבים ברחבי רוסיה להתקומם כנגד שלטון הצאר' כשמנגד הממשל הרוסי החל בפעולות קשות לדכויים. לאחר כמה מקרים שבהם שתפו שוטרים מקומיים פעלה עם המורדים, החליטה הממשלה להחליף את צמרת הפקוד המשרתי ברבות מערי רוסיה במפקדים מערים אחרות. כך היה גם בעירה נשואת ספורנו. השמועות אמרו שה'נאטשאלניק', הינו המפקד החדש שמנה במקום קודמו, הוא אדם קטוח ותקיף במיוחד. ראשי הקהלה היהודית המקומית, שמטבע הדברים חששו

ר' זאב ובני משפחתו השתתקו והביטו במתח במתרחש. הם המתינו עד שהמפקד ירגע מבכיו, אלא שאז צפתה להם הפתעה נוספת: המפקד קם ממקומו, ולאחר שהרהר לרגע כמתאמץ להזכר, זעק פתאום במבטא רוסי כבד: "שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד!"

בית פנסת בעיר טומסק שבמרכז סביר שהוקם על ידי הקנטוניסטים שהלכו לסיביר

מאד, החליטו לפנות לר' זאב, אחד מגנדי העירה שהיו לו קשרים ענפים עם הממשל הרוסי. הם מנו אותו ליצג אותם מול המפקד החדש ואף לדאג 'לשמון' את כיסוי במזמנים כדרך הסלוקה מדורי דורות...

ככל שחלפו הימים הסתבר כי הבחירה בר' זאב היתה בגדר 'סיעתא דשמיא' מפלאה. בינו לבין המפקד נוצרו קשרים חמים ביותר. השנים נפגשו תכופות, ואף שהמפקד סרב בתקיף לקחת שחד, לא פעם ולא פעמים ספר לו המפקד על אי אלו צעירים יהודיים שנהו אחר המתקוממים וכבר היו על פנות הבולשת הרוסית. וזאת כדי שר' זאב יזהירם לחזל ממעשיהם בטרם יבלע להם.

היה זה יומים לפני התקדש חג הפסח. ר' זאב התהלך בשוק כשמוחו טרוד בהכנות

ברכת 'אשר גאלנו'

עת רצון בברכת 'אשר גאלנו'

"אשר גאלנו וגאל את אבותינו ממצרים, והגיענו ללילה הזה"

דוע בשם גדולי הדורות כי בעת אמירת ברכת 'אשר גאלנו' מתעוררת עת רצון מיוחדת. בעל 'אוהב ישראל' דרש פעם בשבת הגדול, שמי שהשעה דחוקה לו, אם יתפלל ויבכה תעמק לבו לפני אמירת ברכת 'גאל ישראל', מביטח לו שתפלתו ותקבל והוא יושע בכל עניניו ('אמונת משה' ח"ג פסח עמ"צ).

אף המהרי"ד מביע לזאת רגיל לומר כי עת אמירת ברכת 'גאל ישראל' בליל הסדר היא עת רצון מיוחדת, והחכם עיניו בראשו לכוון בשעה זו על הישועה הנצרכת לו, ו'בדואי יעזר לו ה' יתברך'. על זמנו השר שלום מביע לזאת מספר כי פעם לאחר הסדר יצא לטייל עם משמשו. בדרך עברו ליד ביתו של יהודי פשוט ועם הארץ, אשר לרב תמימותו לאחר שסיים גאל ישראל נעמד להתפלל 'שמונה עשרה' כמו לאחר 'גאל ישראל' שבתפלת שחרית. המשמש שחם לנכח המראה, אף הרבי הסהו ואמר לו: "אל לך ללעג לו. דע לך כי יהודי זה היה חשוב בניו עד כה, ובזכות תפלתו התמלמה יפה להפקד בורע של קמיא" ("לקט שפת יק"ש פסח ח"ב עמ' קפז).

יש בנותן טעם לציון בענין זה את דברי הערוך השלחן, שבבקשת: "ונאכל שם מן הזבחים ומן הפסחים" טמונה בקשה שנוכח שיהיו בני ביתנו מרבים. שכן בגמרא (פסחים סט ב) מובא שרובן חגיגת ארבעה עשר' [שעליו מכוונים אנו במלה 'הזבחים'] אינו בגדר חובה, אלא מי שבני ביתו מרבים מביאו עם הפסח, כדי שבשר הפסח יאכל 'על השבע' (הגדה של פסח ליל שמורים בברכת 'אשר גאלנו').

'הפסחים' ו'הזבחים' באים לשם אכילה

"שפחים בכנין עירף ושפים בעבודתך ונאכל שם מן הזבחים ומן הפסחים"

בדרך כלל, בתפלות שבהן אנו מבקשים על בניו בית המקדש, איננו מזכירים אלא את ענין הקרבת הקרבנות ולא את חובת אכילתם. כך לדוגמה בתפלת מוסף אנו מבקשים: "לעשות לפניך את קרבנות חובותינו", מדוע בתפלה זו איננו מזכירים כי אם את אכילת הקרבנות ולא את הקרבנות?

באר רבי משה יואל וואלקין, מרבני קוינס בניו יורק:

חלוק גדול יש בין הקרבנות שעליהם אנו מבקשים כאן לבין יתר הקרבנות; בעוד כל הקרבנות, אף אלו הנאכלים לבעלים, עקר ענינם הוא הקרבנותם, קרבן הפסח ו'חגיגת י"ד' הבא עמו [הנרמז במלה 'הזבחים'] עקר ענינם הוא מצות אכילתם; על הפסח שנינו (פסחים עו ב): "שלא בא מתחלתו אלא לאכילה", ואף קרבן 'חגיגת י"ד' כל עקרו לא בא אלא כדי שבשר הפסח יאכל על השבע (ראה פסחים סט ב). לפיכך בתפלה הנוגעת לקרבנות אלו תקנו להזכיר רק את אכילתם (שערי הגדה בית אהרן עמ' עה).

שמחה רק בהשלמת המטרה

"כן... גיענו למועדים ולרגלים אחרים הבאים לקראתנו לשלום שפחים"

בכנין עירף ושפים בעבודתך"

בדרך כלל הבטוי 'ששון' מזכר לפני הבטוי 'שמחה', כגון בפסוק (ירמיה ז לז): "קול ששון וקול שמחה". מדוע בברכה זו מקדימים אנו להזכיר 'שפחים' לפני 'ששים'?

דוע הוא הסברו של הגר"א ('דבר אליהו' איוב ג כב) על אודות ההבדל בין 'שמחה' ל'ששון'; 'שמחה' היא בטוי להרגשת האדם בתחלת עשיית המעשה הטוב, ואלו 'ששון' מבטא את הרגשתו לאחר שהצליח להשלים את מטרותו כראוי. ועל פן בפיוט א-ל אדון, אנו משבחים על בריאת המאורות בלשון: "שפחים בצאתם וששים בנאום"; בשעת יציאתם לעשות רצון קונם הם 'שפחים', ואחר שהשלימו מעשיהם כראוי הם 'ששים'.

לפיכך בברכה זו אנו מבקשים תחלה בלשון: "שפחים בכנין עירף" - ביחס לתחלת תהליך הגאולה, ורק לאחר מכן: "וששים בעבודתך" - ביחס להשלמת הגאולה בכנין בית המקדש ובשוב עבודת הקרבנות ('ברוך שאמר' שחרית לשבת).

הפוך הסדר במוצאי שבת

"ונאכל שם מן הזבחים ומן הפסחים אשר יגיע דמם על קיר מזבחה לרצון"

התוספות (פסחים קטז ב ד"ה ה"ג) פרשו שהסבה שאנו מקדימים את "הזבחים" [חגיגת י"ד] ל"פסחים" היא לפי שבסעדת ליל הסדר היו אוכלים את בשר החגיגה לפני בשר הפסח, כדי שיהיה הפסח נאכל על השבע. לאור זאת כתב מהר"י וייל (שו"ת סי' קצג) שכאשר ליל הסדר חל במוצאי שבת, שאז אין מביאים חגיגה עם הפסח לפי שאין הקרבנות קרבו חגיגה דוחה שבת (פסחים סט ב), יש להפוך את הסדר ולומר: "מן הפסחים ומן הזבחים".

לעמת זאת, בעל הפנסת יחזקאל (או"ח כג) נקט שאף כשחל ליל הסדר במוצאי שבת אין לשנות את גסח הברכה. שהרי אנו מבקשים בה על השנה הבאה ומיחלים שכבר תבוא הגאולה, ואז אף אם לפי חשבוננו הנוכחי בשנה הבאה עתיד הפסח לחול במוצאי שבת, הלא כיון שישובו לקדש על פי הראיה כמקדם, יתכן שלבסוף הוא לא יחול במוצאי שבת.

אף רבי יעקב עמדין מסכים לדעת הפנסת יחזקאל שאין לשנות את הסדר אף מטעם אחר - שגסח ההגדה נקבע לפי הנהג הרווח ברוב השנים, ואין לשנותו ('בית יעקב' סדר ההגדה).

בנות אמן

אמת שהקדוש ברוך הוא גאלנו ממצרים והלואי שנוכח שתבוא הגאולה ותתחדש עבודת המקדש בזמנו.

"משנבנס" ניסן מרבנים באמונה

דבר אמונה בחינה
לפי מנהג חסידי אבותינו

"ומפני שהאמונה יסוד כל התורה בלה, תקנו לנו רבותינו זכרונם לברכה בתפלה ובברכות לענות אמן, שהיא נגזר מלשון אמונה."
(רבנו בחיי שמו"ת יד א)

בין הנרשמים תערוך הגרלה על 6 מלגות בסך \$500 כל אחת.
הודעה תעבר לאזנים, ושמותיהם יפרסמו בקו הטלפון.
הגרלה הראשונה תתקיים א"ה ביום שלישי ב' באייר תשפ"ב. ההרשמה להגרלה היא עד יום לפני ההגרלה.

אם נשאכם לבכם להקדים ולבוא עשור דקות לפני תחלת התפלה כדי להשלים את ברכות המתפללים בענין אמן אחר ברכות השחר, נא הרשמו בטלפון 03-91-7-91-91 בימים א-ה, בין השעות 20:00-22:00.

מקדימים עשור דקות לתפלה, עונים אמן אחר ברכות השחר ונגשים לתפלה מתוך אמונה.

לכבוד מערכת 'וכל מאמינים',

באתי לברככם בברכת ישור כח עצום על האוצר המברך הנשלח מידכם מדי שבוע לכל קצוות תבל. אוצר המלא מן אל זן במרגליות יקרות ערך על מעלת עגית אמן ועל גדלת הברכות והתפלות.

נתקלתי במרגלית נפלאה שכתב תלמידו הגדול של הרה"ק רבי לוי יצחק מברדיצ'וב - הרב הקדוש רבי אהרן מז'טומיר - בספרו 'תולדות אהרן' בפרשת שופטים, שכל אדם העונה תשעים אמונים לפני התפלה נפתחים בפניו שערי תפלה, ותפלתו מתקבלת.

זוהי הבטחה נוראה מאחד משרפי מעלה בדורות הראשונים של תלמידי הבעל שם טוב. והאמת אגיד ולא אכחד, שמאז שראיתי זאת הנני מקפיד לענות אמן אחר ברכות השחר של ששה בני אדם לכל הפחות כדי להטלים צ' אמונים לפני התפלה. ומרגיש אני בחוש שתפילתי נאמרת בכונה מרוממת, לבי דבוק בבואר, ובקשותי מתקבלות.

בדור שמונסיס סגולות מסגולות שונות, אני מציע וממליץ לרוצה להושע, לענות תשעים אמונים ואז לגשת לתפלה, ואין ספק שיראה פלאות.

כה דברי זעירא דמן חבריא,
י.ש.ג.
בורא פארק.

נתן לשלח מכתבים
לפקס שמוספרו 08-9746102
או לכתבת המייל: 9139191@gmail.com

את הברכה אשר תשמעו'

ה'דברי חיים' ראה את אחד מחסידיו מברך ברכות השחר לעצמו בלחש מבלי שייענו אמן אחר ברכותיו. פנה אליו והוכיחו: בתחלת פרשת ראה נאמר (דברים יא כז): "את הברכה אשר תשמעו אל מצות ה' אלקיכם", כלומר, "את הברכה" יש לברך "אשר תשמעו" - באפן שישמעו הסובבים ויענו אמן, ואין לזלזל בענין זה לפי שהוא נמנה בכלל "מצות ה' אלקיכם" (עטרת חיים עמ' קג).

'זהירים לשומרו אבות ובנים'

גדולה היתה התלהבותו וזריזותו של ה'דברי חיים' מצאנו לעגית אמן אחר ברכות השחר. פעם נחלה ברגליו עד שלא היה מסגל ללכת מבלי תמיכה. למרות זאת, בבואו לבית הכנסת לתפלת שחרית, משאף שמע אדם ואפלו ילד קטן, המתחיל לומר ברכות השחר, נשפחו ממנו כל כאביו. בזריזות נפלאה כבר היה עומד לצדו בראש מרכן, מקשיב לברכותיו ועונה אחריו אמן במתינות ובקול גדול. אף בכל פעם שהיו מתקבצים סביבו ילדים ומבקשים לומר את הברכות בפניו, היה מרפין ראשו בפניו כל אחד מהם ועונה אחריו אמן (עדות אחד מחסידיו, הוגא בקבץ 'עלי זכרון' ח"ז עמ' לח).

אף בנו בעל ה'דברי יחזקאל' משינאווא היה מקפיד בכל יום לשמע ברכות השחר מכמה אנשים כדי לענות אחריהם אמן ('דברי יחזקאל' [תשנ"ט] עמ' שיט).

ירא שמיים ישמע מכמה אנשים

בעל 'השפע חיים' מצאנו היה מעורך על אמירת ברכות השחר בחרבותא. וכך אמר בשעור חמ"ש רש"י פרשת חקת בלק תשל"ט:

"וכבר מלתי אמונה זה כמה, בבקשה להחזיר עטרה לישנה, ולהנהיג בבתי מדרשנו סדר התפלה עם הש"ץ כפי שהיה נהוג מאז ומקדם, שבכל מנין שהתפלל התחילו מן ברכות השחר, שתחלה הש"ץ אומר הברכות ואחר כך אומר כל אחד לעצמו. וירא שמיים ישתדל לשמע מעוד כמה אנשים [ברכות השחר] כדי לענות אחריהם 'ברוך הוא וברוך שמו' ואמן. ואצל זקני הקדוש מצאנו ז"ע היה חק קבוע דבר יום ביומו שאחד, ולפעמים שנים מהילדים היה אומר לפניו ברכות השחר, אם בניו הקדושים בקטנותם או אחד מנכדיו או ילד אחר" ('שפע חיים' תורה ומועדים חלק יח עמ' שנה).

אמן וברכות במשנת בעל ההלוא

צדיק באמונתו

להלן מכתב שכתב רבנו זצוק"ל עם תחלת פעילות 'בני אמונים'.

ה'שבט הלוי'

ט"ו בניסן תשע"ה

מרו בעל 'שבט הלוי' נושא דברים בכנס 'בני אמונים'.

רבי שמואל הלוי וואזנר נולד בב' באלול תרע"ג בווינה שבאוסטריה לאביו רבי יוסף צבי מילדותו עלה והתעלה בתורה. בהיותו בן שמונה עשרה עלה ללמוד בישיבה הוודעת 'חכמי לובלין', שבה הנה בתורה בהתמדה עצומה ויצק מים על ידי ראשי הישיבה, הסהר"ם שפירא ורבי שמעון מז'עליכוב. בפרץ מלחמת העולם השנייה עלה לארץ הקודש ולאחר מסע רב תלאות קבע מושבו בירושלים עיר הקודש, ועד מהרה נקרא לשמש בה כרב ומו"ץ.

בשנת תש"ז עבר לבני ברק לכהן כרבה של שכונת 'זכרון מאיר'. בה הקים מחדש את ישיבתו של מורו ורבו, 'ישיבת חכמי לובלין', אשר בראשה עמד במשך כשבעים שנה. רבנו קבע דרך בפסיקה והעמיד תלמידים הרבה. פסקיו הרבים נכתבו ונדפסו על ידו בסדרת השו"ת 'שבט הלוי'. רבנו לוי, הדריך ועודד את פעילות 'בני אמונים' מיום הקמתה, ואף השתתף בכנסים שארגנו לחזק אמירת ברכות השחר בחרבותא. נפטר בליל הסדר תשע"ה בהיותו בן מאה ושנים, ומאות אלפים לאו את מטתו לבית העלמין 'זכרון מאיר' שבבני ברק.